

ပြည်ထောင်စု

ကျွန်တော် ချွန် ကာလီဒါသခေါင်းလောင်း

ရ သ ဝ ဝ တ ဖ် မျ ခ

မင်းချမ်းမွန်

အခန်း (၁)

အက်ဆေးနှင့်ရသစာတမ်း

ရွှေအမြူတေမဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၁၁၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

“ မြန်မာစာပေလောကတွင်
အက်ဆေးခေါ် ရသစာတမ်းသည်
သူပုံသဏ္ဌာန်၊ သူ့ဘဝရနံ၊
သူ့သွင်ပြင်ဟန်ထားနှင့်သူ
တသီးတခြား ကွဲပြားစွာ
တသီးတသန့် တည်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။
အက်ဆေးနှင့် ကျောင်းသင်စာစီစာကုံးမတူ၊
အက်ဆေးနှင့် ဆောင်းပါမတူ၊
အက်ဆေးနှင့် ဝတ္ထုမတူ၊
သူ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့်သူ၊
သူ့စတိုင်နှင့်သူ
အခိုင်အမာ အတည်အတံ့
ခဲ့ခြားသတ်မှတ်ပြီး၊
ကာလကြာမြင့်စွာ
ရှင်သန်ရပ်တည်ခဲ့ပြီးဖြစ်တာ
အားလုံးအသိပင်ဖြစ်သည်။”

အက်ဆေးကို နိုင်ငံတကာတွင်ရော၊ ကမ္ဘာ့စာပေတွင်ပါ အဆင့်မြင့်စာပေ ပုံသဏ္ဌာန် တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး လေးစားလောက်ဖွယ် အရည်အသွေးရှိသောစာဟု ခံယူထား သည်ကို၊ စာပေသမားတိုင်းနီးပါး ကြားဖူးကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဝတ္ထုတို တစ်ပုဒ်၊ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို စာမူခ ငါးထောင်ပေးလျှင် အက်ဆေးခေါ်ရသောစာတမ်းကိုတော့ လေးထောင်တန်းလောက်တွင်ထားကာ၊ တစ်ဆင့်နှိမ့်ထားချင်ကြဆဲဖြစ်သည်။ အဘယ်သို့သော ရွှေဉာဏ်တော်ဖြင့် အကဲခတ် သတ်မှတ်သည်ကိုတော့ မသိပါ။ အယ်ဒီတာဝါးမဝ၍ ၊ နားမလည်၍ ၊ အမြင်တိမ်၍ ဟုဆိုပါလျှင် အနာပေါ်တုတ်ကျသလို ဆတ်ဆတ်ခါ နာကြပေဦးမည်။

တကယ်တော့ အက်ဆေးသည် တိုတိုလေးနှင့်အများကြီးတာသွားသော စာပေသိက္ခာရှိရှိ စာပေတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဆေးသည် အခြားစာပေဘာသာရပ်နှင့် မတူပါ။ အက်ဆေး၏ အရ သာကို သွားလေသူ ဆရာမြသန်းတင့်ပြောပြခဲ့ဖူးတာ အမှတ်ရမိပါသည်။ ဆရာကြည်နိုင်၏ သက်တံရောင်ရသောစာတမ်းစာအုပ်တွင် မိတ်ဆက်အမှာသဘော ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရသစာ တမ်းကို ဖတ်ရခြင်းသည် အခြားအခြားသော စာအမျိုးအစား၊ ဥပမာ၊ ဝတ္ထု ကဗျာ၊ သမိုင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ စသည့်စာမျိုးတို့ကို ဖတ်ရသည်နှင့်မတူ၊ အခြားသောစာများသည် ဖတ်ရဖန်များလာ လျှင် အိသွားတတ်ပါသည်။ ရသစာတမ်းကား ထိုသို့မဟုတ်ပါ။ ဘယ်အချိန်တွင်မှ အိသွား၊ ရိုးသွား၊ ငြီးငွေ့စရာကောင်းသွား၊ ပျင်းစရာကောင်းသွား၊ မူးနောက်ရီဝေသွားသည်၊ အဝေးသို့ရောက်သွား သည်။ ဘောင်ခတ်ခံထားရသည်။ သူများနရီထဲ ဝင်ကရသည်ဟူ၍ မရှိပါ။ ရသစာတမ်းကိုဖတ်ရခြင်း သည် လွတ်လပ်သောခံစားမှုတစ်ရပ်ကို ပေးပါသည်ဟု ဆရာပြောခဲ့ပါသည်။ ထူးခြားမှုက အက်ဆေးကို ရသစာတမ်း၊ စာတမ်းငယ်၊ အစမ်းစာ၊ စာတမ်း၊ စာမွန်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကြိဆ ပြန်ဆိုကြသော်လည်း ဆရာကမူ ရသစာတမ်းဆိုသည့် စကားလုံးကို

အံဝင်ခွင်အကျဆုံး၊ သဘော အကျဆုံးဆိုတာကို သိခွင့်ရခဲ့ခြင်းပါပဲ။

*

ဆရာဇော်ဂျီက ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှုကိုပေးသည့်စာ၊ ဆရာမြသန်းတင့်က ပီတိဖြစ်စေသည့် စာဟု ညွှန်းခဲ့သောအက်ဆေးကို ဆရာတိုက်စိုးက “ရင်ဖွင့်စာ”ဟုဆိုခဲ့ပြီး “အက်ဆေးကိုဖတ်နေရ သည့် နာရီဝက်အတွင်း ဘာနှင့်တူပါသနည်းဆိုသော် အဖော်တစ်ယောက်နှင့် အေးအေးလူလူ ထိုင်ကာ၊ သူ့စကားကို နားထောင်နေရသည်နှင့်တူသည်ဟု ဆိုရတော့မည်။ ထိုအခါ ဝမ်းမြောက်ရွှင် လန်းစရာများ။ လောကီဘုံသားတို့၏ ခွင့်လွှတ်စရာအပြစ်များ၊ အနာအဆာကလေးများ၊ မတော် မတဲ့ဟာသအကွက်များကို မိမိလည်း အက်ဆေးဆရာနှင့်အတူ ကြားရမြင်ရခံစားရသကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ ပီတိပွားရလေသည်” ဟု လှစ်ပြခဲ့ဖူးပါသည်။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေလောကတွင် အက်ဆေးခေါ်ရသောစာတမ်းသည် သူ့ပုံသဏ္ဌာန်၊ သူ့ဘဝရနံ့၊ သူ့အသွင်ပြင်ဟန်ထားနှင့်သူ တသီးတခြား ကွဲပြားစွာ တသီးတသန့် တည်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အက်ဆေးနှင့်ကျောင်းသင်စာစီစာကုံးမတူ၊ အက်ဆေးနှင့်ဆောင်းပါမတူ၊ အက်ဆေးနှင့် ဝတ္ထုမတူ၊ သူ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့်သူ၊ သူ့စတိုင်နှင့်သူ အခိုင်အမာ အတည်အတံ့ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီး၊ ကာလကြာမြင့်စွာ ရှင်သန်ရပ်တည်ခဲ့ပြီးဖြစ်တာ အားလုံးအသိပင်ဖြစ်သည်။

ပညာရှင်ကြီး ဟပ်စလေဆိုလျှင် အက်ဆေး၏ နယ်ကိုဤသို့ခွဲခဲ့တာတွေ့ရသည်။

၁။ စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို အကြောင်းပြုရေးဖွဲ့သည့်
အက်ဆေး၏ နယ်၊

၂။ ကြုံတွေ့ရသည့် အတွေ့အကြုံကို အရှိအတိုင်းဖော်ပြသည့်
အက်ဆေး၏ နယ်

၃။ လောကသဘာဝနှင့်သဘောတရားများကိုဖော်ပြသည့် အက်ဆေး၏
နယ် စသည်ဖြင့်

မည်သို့ဆိုစေ အက်ဆေး၏ နယ်ပယ်တိုင်းမှာ အကျယ်အပြန့်သဘော၊
အခက်အခဲသဘော ကတော့ အမှန်တကယ် ရှိပေသည်။

သို့ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အစဉ်အလာအရ
ပညာရှင်များလက်ခံခဲ့သော အက်ဆေး၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာကို
ကြည့်ရှုဖို့လိုလာသည်။ ပညာရှင်များအဆိုအရ အက်ဆေးတွင် -

၁။ စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးပေါ်နေခြင်း၊

၂။ အကြောင်းအရာထက် အတွေ့အမြင်ခံစားမှုတို့ကို အားပြုခြင်း၊

၃။ စာဖတ်သူကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော စကားပြေအရေးအဖွဲ့မျိုးဖြစ်ခြင်း၊

၄။ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း ရေးဖွဲ့ထားသော အရေးအဖွဲ့မျိုးဖြစ်ခြင်း၊

၅။ စာဖတ်သူကို နှစ်သက်မှုရသပေးခြင်း၊

စသော လက္ခဏာများ ပါရှိအပ်သည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားကြသည်မှာ
အထင်အရှား။ ကျွန်တော် တို့ အက်ဆေးချစ်သူအများစုလည်း
ဤလမ်းကြောင်းအတိုင်းပင် တသွင်သွင်စီးဆင်းနေခဲ့ကြတာ ကြာပြီဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါမှာတော့ ...

အက်ဆေးဆိုသော စာပေဘာသာရပ်သည် အချိုးအကွေ့တစ်ခုသို့

သိသိသာသာကြီး ရောက်ရှိကွေ့ချိုးလာတာကို ထင်သာမြင်သာစွာ
တွေ့ရှိလာရပေသည်။ စာပေနယ်နိမိတ်တွေ ကျိုးပျက်လာသည့်သဘော
Deterritorialization ဟုပဲ ပြောရမလား၊ အသစ်ပြန်လည် သတ်မှတ်
ထားသည့်သဘော Reterritorialization ဟုပဲ ပြောရမလားအထိ
စဉ်းစားဖွယ်ရှိလာပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုချင်း၊ အနုပညာချင်း တိုးမိတိုက်မိနေသော ဒီကနေ့လို
အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသည့် ခေတ်ကြီးတွင် အက်ဆေးဟူသော
အယူအဆပြောင်းရွှေ့လာပုံက မြန်ဆန်လွန်းလှသည်။ ဘာသာရပ်ခွဲခြားမှု
နံရံတွေတဖြည်းဖြည်းပါးလျလာပြီး၊ တချို့နေရာတွင် ပြိုကျသွားပြီဟု
ပြောရမလောက်ပင် ထင်ရှားလာတာ သတိပြုမိပေသည်။

ဆရာဇော်ဇော်အောင်ဆိုလျှင် ၂၀၀၁ခုနှစ်လောက်ကတည်းက
အက်ဆေးဝါဒ (Essaysism) ဆောင်းပါးတွင် ဤသို့ရေးခဲ့ပါသည်။
အက်ဆေးဆိုတာဘာလဲ၊ အက်ဆေးဆိုတာ အပွင့်ဆုံး Open၊ အလွတ်လပ်ဆုံး Free
ရေးဖွဲ့ထားတဲ့စာပါပဲ။ ပမာဏအကန့်အသတ်မရှိ၊ အကြောင်းအရာအကန့်
အသတ်မရှိ၊ အမျိုးအစား အကန့်အသတ်မရှိ အပွင့်လင်းဆုံး၊ အလွတ်လပ်ဆုံး
အရေးအသားပါပဲ။ အက်ဆေးဆိုတာ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်တယ်။
ခရီးသွားဆောင်းပါးတစ်စောင်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘောဂ ဗေဒသီဝရီ စာတမ်းတစ်စောင်
ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတစ်စောင်ဖြစ်နိုင်တယ်။ တက်
ကျမ်းတစ်စောင်ဖြစ်နိုင်တယ်။ နည်းလမ်းစာအုပ် (တရုတ်ဟင်းလျာချက်နည်း၊
မော်တော်ကားပြင် နည်း၊ သိုးမွေးဆွယ်တာအင်္ကျီထိုးနည်း)တစ်အုပ်ဖြစ်နိုင်သည်။
အကန့်အသတ်မရှိခြင်းနှင့် အပွင့် လင်းဆုံး၊ အလွတ်လပ်ဆုံးသော အချက်တို့က
အခရာပါပဲ။ The Gateless Gate ဝင်ပေါက်မဲ့ ဝင်ပေါက်ဟုပင် တင်စားလိုက်တာ
ဖတ်ခဲ့ရပေသည်။

ဆရာလူထုစိန်ဝင်းကလည်း မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်တွေထဲကနေပြီး “စာပေ

အနုပညာမှာ နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားမရှိ၊ စာပေကို ခြံခတ်မထားကြပါနဲ့”ဟုဆိုကာ အက်ဆေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တော် တော်ကြီးပြောခဲ့သည်။ အက်ဆေးဆိုတာ နိုင်ငံရေးဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးဖြစ်စေ၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုဖြစ် စေ “ဝေဖန်ဆန်းစစ်တဲ့သဘော”ရေးသားတဲ့စာဖြစ်ပါတယ်။ အက်ဆေးဆိုတာ တိုချင်လည်းတိုမယ်၊ ရှည်ချင်လည်းရှည်မယ်၊ ရသပါချင်လည်းပါမယ်၊ မပါချင်လည်းမပါဘူး၊ ရသပါရမယ်လို့လည်း ဆိုမထားပါဘူး။ ဒါပေမယ့် စာဖတ်သူရဲ့ ဦးနှောက်ကိုဆွဲတဲ့ ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုတော့ ပါရပါမယ်။ ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုမပါရင်တော့ အက်ဆေးမဆိုချင်ပါဘူးဟု အတိအလင်း ဖွင့်ဆိုသည်။ ဆရာသ ဘောက ရှင်းသည်။ ဒီခေတ်ကြီးက ဘယ်နယ်ပယ်မှာမဆို နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားတွေပြိုကျနေ သည့်နယ်စည်းမခြားခေတ်မဟုတ်လား။ ထို့ကြောင့် စာတစ်ပုဒ်ကို အက်ဆေးပဲ၊ ဆောင်းပါးပဲ၊ ဝတ္ထုပဲ၊ ကဗျာပဲ၊ စကားပြေပဲဟူ၍ ခွဲခြားပြောမနေသင့်ပါဘူး။ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ကူးလူးဆက်နွှယ် ရောစပ်နေကြတာပဲမဟုတ်လားဟု တံခါးဖွင့်ကြိုဆိုထားတာ အထင်အရှားတွေ့ရသည်။

ဆရာနေဝင်းမြင့်ကတော့ သာသာထိုးထိုးပဲ မိမိအမြင်ကို ဖော်ပြသည်။

“ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ရဲ့ တရားကိုယ်သဘောဟာ သိပ်ပြီးမပြောင်းလဲ သေးပေမယ့်၊ ကမ္ဘာ့အက်ဆေးတွေမှာ ပြောင်းပြန်ပြောင်းလဲသွားတာ အများကြီးတွေ့ရတယ်၊ မျက်ရည်၊ အမုန်း၊ အာဃာတ၊ နာကျင်မှု၊ ခိုကိုးရာမဲ့မှု၊ ယူကျုံးမရဖြစ်မှု၊ မလုံခြုံမှု၊ အနာဂတ်ဝေဝါးမှု၊ သောကနဲ့ ညှိုးချုံးမှု၊ အက်ဆေးတွေမှာ ဒီအရိပ်တွေရှိလာပြီ”ဟူ၏ ။

*

မည်သို့ဆိုစေ ...

ယခုအခါ အက်ဆေးခေါ် ရသစာတမ်းဟူသော ကမ်းခြေသို့
လျှောက်လှမ်းကြရာတွင် ရေးသားတင်ဆက်သူတို့သည် လမ်းနှစ်သွယ်အတိုင်း
တူရှုချီတက်နေကြတာကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်နေရသည်။ တစ်လမ်းကား
အစဉ်အလာလမ်းဖြစ်ပြီး၊ တစ်လမ်းကား ခေတ်ပေါ်လမ်းဟူ၍ လွယ်
လွယ်ဆိုကြပါစို့။

အစဉ်အလာလမ်းအတိုင်း လျှောက်သူတို့ကား ကုံ့ကော်မြိုင်စာတမ်းလာ
ဆရာကြီးများချ မှတ်ခဲ့သည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ပွေ့ပိုက်၍ ခေတ်အလိုက်
သစ်လွင်လတ်ဆတ်မှုများဖြင့် မွမ်းမံကာ၊ ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ရေ၊ ကိုယ့်အမျိုးသား
ခလေ့စရိုက်ဟန်ဖြင့် လျှောက်လှမ်းသည်။ အဲဒီ မှာ ဖြစ်ရပ် (Events) တွေကို
ဇောင်းပေးပြီး တွေးဆဆင်ခြင်စရာတွေကို မျှဝေခံစားစေမည်။ အက်ဆေး
ဆရာဘာပြောချင်သလဲ၊ ဘာပေးချင်သလဲဆိုတာကို သဲသဲကွဲကွဲ
ထင်သာမြင်သာရှိစေ သော ရသဖြင့် ထုံမွမ်းရေးသား တင်ဆက်မှုမျိုး။

ခေတ်ပေါ်လမ်းအတိုင်း လျှောက်လှမ်းသူတို့ကား စာပေကို
ခြံခတ်ထားတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊
စာပေယဉ်ကျေးမှုစသည်ဖြင့် ကြိုက်ရာကို လွတ်လပ်ပေါ့ပါးစွာရေး မည်။
ရသပါချင်လည်းပါမည်၊ မပါချင်လည်းရသည်။ အတွေးတွေ၊ စိတ်ကူးတွေ၊
ခံစားမှုတွေကို စာလုံးလှလှ၊ ကဗျာဆန်ဆန် ဝါကျအပိုင်းအစတွေဖြင့်
ဖြန့်ကြဲရောသမမွှေချင်သလို မွှေနိုင်သည်။ အချက်အလက်တွေဖြင့် သတင်းစာ
စကားပြေဆန်ဆန် ရိုးရိုးကြီးလည်းရေးနိုင်သည်။ ဒိုးဒိုးဒေါက် ဒေါက်လည်း
ပြောနိုင်သည်။ ဘာရေးရေး၊ ဘယ်လိုရေးရေး အက်ဆေးဟု အတည်ပေါက် တံဆိပ်
ကပ်နိုင်သော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုမျိုး။

ယနေ့မဂ္ဂဇင်းတွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်တော့လည်း ရှည်ရှည်ဝေးဝေး၊
တွေးတွေးဆဆဖြင့် မြန်မာ့အငွေ့အသက်၊ ရိုးရာရနံ့အရသာပါသော
အစဉ်အလာလမ်းက လျှောက်လှမ်းလာသည့် ရသ စာတမ်းတွေကို

ဇောင်းပေးဖော်ပြတာတွေရှိသလို၊ ဘာရေးရေး အက်ဆေးဟူသော ခေတ်ပေါ်လမ်းက လျှောက်လှမ်းလာသည့် အက်ဆေးတွေကိုလည်း တခုတ်တရ ဖော်ပြလာကြတာတွေလည်း တွေ့ရပေသည်။ ထိုအခါ ဘာတွေမှန်းမသိ ချာတိချာလည်၊ မျက်စိတွေလည်ကုန်သည်။ သို့ဖြင့် ဘာသံတွေ ထွက်လာကြသနည်းဆိုလျှင်၊ အစဉ်အလာဆရာတွေက ခေတ်ပေါ်အက်ဆေးတွေကို အလွယ်ရေးစာတွေဟူ၍ အရာမသွင်းချင်သလိုမျိုး မေးငေါ့ထိုးလာကြသလို၊ ခေတ်ပေါ်အက်ဆေး သမားတွေကလည်း အစဉ်အလာအက်ဆွေးတွေကို အန်းတိတ်ကြီးတွေပါဗျာဟု အထင်သေး၊ အမြင်သေး အဟောင်းပုံထဲ ထိုးထည့်လိုကြသံတွေ ပျံ့လွင့်လာသည်။ သဘောထား အမြင်တွေ ဆန့်ကျင်ကွဲပြားလာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာပေလွင်ပြင်တွင် ဒါအက်ဆေးဟုတ် မဟုတ်၊ ရသစာ တမ်း မှန် မမှန်၊ ဝေဖန်မျက်စိဖြင့် ကြည့်သူကကြည့်၊ သံသယမျက်စိဖြင့် ဖတ်သူကဖတ် ဖြစ်လာကြ သည်။ မလိုလားအပ်စွာ ပေါ်ပေါက်လာလျက်ရှိသည်ဟု ပြောရမလိုပင် ဖြစ်နေတာ သတိပြုမိပါ သည်။

ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုဖြေရှင်းမလဲ။

*

ဤနေရာတွင် ဆရာဆရာတို့၏ အတွေးအယူကို အနည်းငယ်တင်ပြပါရစေ။

ဆရာတက်တိုးက (အတွေးအမြင်၊ ၁၉၈၆၊ မတ်လ)သူ၏ “ဒဿနစာပေ” ဟူသော ဆောင်းပါးတွင် “အတွေးအမြင်ဆောင်းပါးလေးများရေးသော အက်ဆေးဆရာများသည် ရှေးခတ် က တော်တော်များများရှိခဲ့သည်။ ယခုခေတ်၌ သူတို့မျိုးဆက်ကို “ဆောင်းပါးရှင်”ဟုခေါ်ကြသည်။ အက်ဆေးဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ကျယ်ပြန့်၍ အသုံးအနှုန်းမှာလည်း ကျယ်ပြန့်လာ သည်။

ဆောင်းပါးအချို့ကို အက်ဆေးဟုခေါ်ကြသည်။ ဥပမာ အမေရိကန် သတင်းမဂ္ဂဇင်း “တိုင်း” (Time) တွင် ပါတတ်သော အက်ဆေးမျိုး။ ထိုအက်ဆေးမျိုးသည် “ဆောင်းပါး”ဟု ယခုခေါ်နေ သော အရေးအသားနှင့် ကွာခြားချက်မရှိပေ” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

ဆရာကြည်နိုင်ကလည်း “နာရီခွဲသူများ” အက်ဆေးစာအုပ်နိဒါန်း၌ “အက်ဆေးတွင် ကဗျာရသသည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုတိုရသသည်လည်းကောင်း၊ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်နေသည်ဟု ယုံကြည်မိကြပေသည်”ဟု အပီရေးထားတာ ဖတ်ရသည်။

ပြီးတော့ ဆရာနေဝင်းမြင့်၏ “နိုင်ငံတကာရသအတွေး၊ ရသအက်ဆေး”အမှာစာ၌ လည်း အက်ဆေးတွင် အက်ဆေးတစ်ပုဒ်၏ ပင်ကို၊ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး အလင်္ကာလက္ခဏာများ ရှိရခြင်း (Rhetorical element)နှင့် ကိုယ်ပိုင်မှု (သို့မဟုတ်) အပြောက်အမွမ်းရှိခြင်းရခြင်း (Principle of Pattern) တို့ပါရှိသည်ဟုတွေ့ရရာ၊ အက်ဆေးတွင် ကဗျာရသဟုဆိုအပ်သော အလင်္ကာ အရိပ်လက္ခဏာ၊ ဝတ္ထုတိုရသနှင့် နီးစပ်သည့် အပြောက်အမွမ်းစတာတွေပါသင့်သည်ဟု တွေးယူ ထားတာ မှတ်သားခဲ့ရဖူးပါသည်။

ကျွန်တော့်သဘောကို ပြောရမည်ဆိုပါလျှင် . . .

ဂလိုဘယ်ခေတ်၊ အိုင်တီခေတ်နှင့်အညီ ကမ္ဘာကြီးအဘက်ဘက်က ပြောင်းလဲတိုးတက်လာ သည်နှင့်အမျှ အနုပညာဆိုင်ရာ အတွေးအမြင်အယူအဆတွေ ရွေ့လျားပြောင်းလဲလာရမည်ကို ကျွန်တော်အပါအဝင်၊ အစဉ်အလာအက်ဆေးဆရာတွေ ယေဘုယျနားလည်သဘောတူ လက်ခံ ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အက်ဆေးဟူသော ဝေါဟာရ၏ မူလအဓိပ္ပာယ်ကလည်း စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်ရာ အခါ မလပ်စူးစမ်း၊ တီထွင်၊ စမ်းသပ်ရမှာပဲဟု နားလည်ခဲ့ပါ၏ ။ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ရေးနေကြသည့် အက်ဆေးတွေကလည်း

လက်ရှိအနေအထားနှင့် လုံလောက်မှုမရှိတော့။ ခေတ်၏ တောင်းဆိုချက် နှင့်အညီ ပြောင်းလဲရတော့မည်။ မြစ်ဟာ မကွေ့ရင်မလှဘူး၊ ကွေ့မှလှမည်ဆိုသလို တစ်ခုခုတော့ ပြောင်းရ ရွေ့ရ၊ ကွေ့ရတော့မှာ အသေအချာပဲဖြစ်သည်။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ရသစာတမ်းသို့ မဟုတ်အက်ဆွေးတွေကို ခေတ်ရေစီးအရ၊ ဘယ်အင်္ဂါရပ်တွေဟာ ခေတ်နဲ့မလျော်ညီလို့ချန်ထား သင့်၊

သိမ်းနုတ်ဖယ်ရှားသင့်သည်။ ဘယ်အရာတွေကတော့ အခြေအနေအရ ထပ်မံတိုးချဲ့ ဖြည့် ဆည်းသင့်သည်ဆိုတာတွေကို မိမိတို့အလေ့အထုံအတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်ပြီး တွေးဆဆင်ခြင်လျက် ရှိကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အက်ဆေးချစ်သူတွေ ဆုံမိကြလေတိုင်း ဤအကြောင်းအရာကို မမေ့ မလျော့တွေးဆနိုးနှောလျက်ရှိတာလည်း အသေအချာပဲဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော့်အနေနှင့်ကတော့ ဒီလိုပဲပြောချင်သည်။

မိမိထင်မြင်ရာ၊ ယုံကြည်ရာ၊ နှစ်သက်ရာလမ်းအတိုင်း

အက်ဆေးစခန်းသို့ လွတ်လပ်စွာ လှမ်းကြပါ။ ရေးကြပါ။ ဆရာမောင်စိမ်းနီ၏ ပိတောက်ပွင့်သစ်မဂ္ဂဇင်း ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ပြည်သူ ချစ်လျှင် ကမ္ဘည်းတင်မှာဖြစ်သည်။ တကယ်တမ်း အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့်သူမှာ စာဖတ်သူ ပြည်သူ တို့သာဖြစ်သည်။

တကယ်ပြောကြစတမ်းဆိုလျှင် အက်ဆေးဆိုတာကိုက ကျွန်တော်တို့ မိရိုးဖလာ စာပေပုံ သဏ္ဌာန်တစ်ခုမဟုတ်ပါပေ။ သူတို့အနောက်တိုင်းဆီက ရောက်လာသော စာပေအမျိုးအစားဖြစ် သည်။ သူတို့ဆီမှာပေါ်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်းလေးရာကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ဆီသို့ ဂန္ထလောကခေတ်ကမှ ရောက်ရှိလာသည်ဆိုတော့ နှစ်ပေါင်း ရှစ်ဆယ်ခန့်ပင်ရှိပါသေးသည်။ လှိုင်း အပုတ်မှာ မြုပ်လိုက်ပေါ်လိုက်နှင့်။ ဒါကို ဆရာဆရာကြီးတွေက အစဉ်အဆက်ပြုပြင်မွမ်းမံ၊ မြန်မာရနံ့ဖျန်းပြီး တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဆန်းသစ်အောင် စီရင်ခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့မိခင်

စာပေ အကိုင်းအခက်တစ်ခုလိုဖြစ်လာကာ အတော်လေးအထာကျ
တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းအတိုင်းပင် ရသစာတမ်းခေါ်
ရသအက်ဆေးကို ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆရာနွယ်စိုး၊ ဆရာဇေယျ၊ ဆရာတိုက်စိုး၊
ဆရာမြသန်းတင့်၊ ဆရာအောင်သင်းတို့ လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ဆောင်
လာခဲ့ကြသည်။

ဒီမှာ ဆရာမောင်ခိုင်လတ်ပြောတာကို ကျွန်တော်သတိရမိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ရေးနေတာ မြန်မာတွေဖတ်ဖို့ရေးနေတာ၊

မြန်မာအက်ဆေးဆိုတဲ့ မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖြစ်နိုင်ဆုံး
မြန်မာ့နား၊ မြန်မာ့နှလုံးသားတွေဆီရောက်ဖို့ ကြိုးပမ်း နေတာ။ ဘယ်သူတွေ
ဘာပြောပြော၊ အခု ကျွန်တော်တို့ရေးဟန်နဲ့ မြန်မာလူထုနဲ့ အဆီလျော်ဆုံး လို့
ကျွန်တော်တို့ ဆာဗေးလုပ်လို့ရတယ်ဟူသော စကား။ စဉ်းစားစရာ
အလွန်ကောင်းသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

အားလုံးသိကြသည့်အတိုင်းပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့၏ အစဉ်အလာ

ဆရာဆရာကြီးတွေက တော့ အက်ဆေးကို အနည်နာမအမျိုးမျိုး
ကင်ပွန်းတပ်ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ဆုံး “ရသစာတမ်း”ဟူသော အသုံးကို
ခံတွင်းအတွေ့ဆုံးဖြစ်ကာ ရသစာတမ်းဟုပင် တွင်တွင်ကြီး ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။
ထိုအမည်အရ “ရသစာတမ်း”ဆိုကတည်း “ရသ”အဖွဲ့ ပါကိုပါရမည်။ မပါ
မဖြစ်ဆိုတာ အထူးပြောဖွယ်ရာပင် မလိုတော့ပါ။ အခုနောက်ပိုင်းမှာမှ
ရသစာတမ်းကို “အက်ဆေး” လို့ပဲ တိုက်ရိုက်ဝေါဟာရ ဖလှယ်ပြီး
မြန်မာမှုပြုသုံးစွဲလာကြရာမှ တစ်နည်းဆိုလျှင် ယနေ့ နိုင်ငံ တကာ (ဥပမာ Time
Newsweek) အက်ဆေးတွေကို အတုယူကာ အက်ဆေးမှာ ရသပါစရာမလို၊
ရသမပါလည်း ဖြစ်တယ်ဟု ဆိုလာကြပုံရသည်ဟု တွေးမိကြပါသည်။

အက်ဆေးကို တချို့က “အက်ဆေး”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသလို၊ တချို့က

“ရသအက်ဆေး” ဟူ၍ လည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြတာလည်း ရှိပါသေးသည်။ ရသ

အက်ဆေးဆိုလျှင်တော့ ရသကို ဖယ်ချန် စွန့်ပစ်ထားလို့ရမည်မဟုတ်တာ သတိပြုမိဖို့လိုပါသည်။ သို့ဖြင့် အမျိုးအစားခွဲပြောရမည် ဆိုလျှင် အက်ဆေးကသတ်သတ်၊ ရသအက်ဆေးကသတ်သတ်ဟု ခွဲရမည် ဖြစ်သည်။

ဒါကြောင့် နောက်ဆုံးပြောရလျှင် -

အက်ဆေးကို ဘယ်လိုရေးရေး၊ ရသပါပါ မပါပါ

အက်ဆေးဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် အက်ဆေးတိုင်းသည် ရသစာတမ်းမဟုတ်၊

ရသစာတမ်းမဖြစ်နိုင်။ (လုံးဝမဖြစ်နိုင်)ရသစာတမ်း တိုင်းသာလျှင်

အက်ဆေးဖြစ်နိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်အခိုင်အမာ ပြောချင်သည်။ ဆုံးဆုံးဖြတ်ဖြတ် ပြောချင်သည်။

အခု ဟောဒီ ကျွန်တော့်အရေးအသားစာစုကို ရသစာတမ်းဟု မပြောလိုပါ။

သို့သော် “အက်ဆေး”ဟု ကျွန်တော်ပြောမည်ဆိုပါလျှင် စာဖတ်သူတို့ သဘောတူနိုင်ပါသ လား။

*

အခန်း (၂)

ကျွန်တော်နှင့်ကာလီဒါသခေါင်းလောင်း

ပိတောက်ပွင့်သစ်မဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၁၁၊ ဖေဖော်ဝါရီလ။

“ ဘုရင်မင်းမြတ် အသက်ကိုရှည်စေတတ်သော
ရသာယတနဆေးသည် မိမိ၏ ဆေးစွမ်းသတ္တိအား၊
မှီဝဲသုံးဆောင်သူတို့၏ ခန္ဓာကို
ကျန်းမာခိုင်ခံ့၍ အားအစွမ်းကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။
ထို့အတူ ပညာရှိသော ဘုရင်သည်
မိမိနိုင်ငံအတွင်း၌ မတရားမှုများ မရှိစေခြင်း၊
အာဏာရှိသူက အာဏာမဲ့သူအား
နှိပ်စက်ကလူမပြုမှုစေခြင်း
လွတ်လပ်စွာရှာဖွေစားသောက်နိုင်စေခြင်းစသော
ရသာယတနဆေးတည်းဟူသော
အခွင့်အရေးတို့ကို ပြည်သူပြည်သားတို့အား
တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်
ခံစားနိုင်ခွင့် ပေးထားခဲ့လျှင်
ထိုရသာယတနဆေး၏ အစွမ်းသတ္တိသည်
တိုင်းပြည်ကို စည်ပင်ပြန့်ပွားစေ၍
တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင်

စိနပညာရှင်ကြီး ကျန်းကျောက်က

ရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်စာပေကိုဖတ်ချင်လျှင် ဆောင်းတွင်း ရက်တွင်ဖတ်ဖို့ အမှာတော်ရှိခဲ့တာ ကျွန်တော်မှတ်သားခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ဆောင်းတွင်းကာလမှာ စိတ်သည်ပျံ့လွင့်ခြင်းကင်းစင်ပြီး တည်ငြိမ်းအေးချမ်းမှုရှိ၍ ဟု ဆိုပါသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဘာရယ်မဟုတ်ဘဲ ဆရာကြီးဦးလှဒင်၏ စာရာနဂရတိုင်း၊ ဘောဇဘုရင်လက် ထက်၊ ကာလီဒါသလျှောက်ထုံး ငါးစောင်တွဲပေါင်းချုပ် စာအုပ်ထူကြီးကို ဆောင်းဝင်စ တနင်္ဂနွေ နံနက်ခင်းတစ်ခုမှာ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပင် စိမ်ပြေနပြေ ကောက်ဖတ်နေမိလေသည်။

အခါတစ်ပါး၌ ဘောဇဘုရင်မင်းမြတ်သည် ပညာရှိကြီး ကာလီဒါသအား “ကဝိမြတ်ကာလီ ဒါသ၊ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ သောင်းကျန်းမှုပပျောက်ရေး၊ တိုင်းပြည်စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးနှင့် ပတ်သက် ၍ ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်အား အကြံဉာဏ်များ ပေးပါလော့” ဟူ၍ မိန့်တော်မူသည်။ အကြောင်းကား ဘုရင်မင်းမြတ်သည် သူ၏ လက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၊ အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာ မရှိခြင်း၊ ပြည်သူပြည်သားတို့ အေးချမ်းသာယာရှိခြင်းကို နောင်ရာဇဝင်၌ တည်ရစ်စေလို၍ ဖြစ်ပေ သည်။

ထိုအခါ ကာလီဒါသက ...

“ဘုရင်မင်းမြတ် ... အသက်ကိုရှည်စေတတ်သော

ရသာယတနဆေးသည် မိမိ၏ ဆေးစွမ်းသတ္တိအား၊ မှီဝဲသုံးဆောင်သူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကျန်းမာခိုင်ခံ့၍ အားအစွမ်းကို ဖြစ်စေနိုင် ပါသည်။ ထို့အတူ ပညာရှိသောဘုရင်သည် မိမိနိုင်ငံအတွင်း၌ မရားမှုများမရှိစေခြင်း၊ အာဏာရှိသူ က အာဏာမဲ့သူအား နှိပ်စက်ကလူမပြုမှုစေခြင်း၊

လွတ်လပ်စွာရှာဖွေစားသောက်နိုင်စေခြင်းစသော ရသာယတနဆေးတည်းဟူသော အခွင့်အရေးတို့ကို ပြည်သူပြည်သားတို့အား တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ခံစားနိုင်ခွင့်ပေးထားခဲ့လျှင် ထိုရသာယတနဆေး၏ အစွမ်းသတ္တိသည် တိုင်းပြည်ကို စည်ပင်ပြန့်ပွား စေ၍ တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင်စွမ်းဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်”ဟူ၍ တင်လျှောက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆိုခဲ့ပါကာလီဒါသ၏ လျှောက်ထုံးကိုဖတ်ရင်း လွန်လေပြီးသော တစ်ရံရောခေတ်အခါက ဟောင်း နွမ်းသောညွန့်များအပေါ်ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်အမှတ်ရရှိလာသည်။ အတိတ်လှိုင်းတို့သည် အာရုံရင်ကမ်းစပ်ကို တဖျတ်ဖျတ်ရိုက်ခတ်လာလေသည်။

ကြာတော့ ကြာခဲ့ပါပြီ။

*

အဖြစ်အပျက်ဟာ အဖြစ်အပျက်အတိုင်း ဆူးပေါ်ကဖက်လို အသက်ရှင်ခဲ့ရသည့်ပုံပြင်ဆို ပါလျှင် ထိုဒဏ်ရာကား ဘဝကို ပေါင်းခံပြီးမှရလာသည့် ဒဏ်ရာဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ ကြာခဲ့ပါပြီ။ လှမ်းကြည့်တော့ ဇာတ်လမ်းက လွမ်းဆွတ်ဖွယ်သက်သက်မဟုတ်ပါချေ။ လွမ်းစရာကို နာစရာနှင့် ဖြေလည်းဘာထူးမလဲ။ နာစရာကို လွမ်းစရာနှင့် ဖြေတတ်လျှင်တော့ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

သို့သော်အမှားတွေက တွေးမိတွေးရာကစတင်တော့ ဝေဒနာတို့သည် ကြယ်တွေလို တဖွဲဖွဲ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ ကြွေရှာလေပေ။ ထိုအခါ ဟိုဝေးဝေးက တဆစ်ဆစ်မွှေးရနံ့တွေ ရလာသည်။ တစ်ပွင့်ဆီ ကောက်ကြည့်တော့ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အစိတ်သုံးဆယ်လောက်က ထားရဲ့သီချင်းသံ ကျွန်တော့်ဆီပြန်လာသည်။ အဟုန်ပြင်းပြင်း ကျွန်တော့်မျက်နှာပေါ်တက်နင်းသည့် တစ်ခါက

အဝါရောင်မြစ်ကလေးရဲ့ ရေစီးသံ၊ ကျွန်တော့်ထံပြန်လာသည်။
တစ်ဖျစ်ဖျစ်မြည်နေသည့် သက္ကရာဇ်လေတိုးသံ ကျွန်တော့်ဆီပြန်လာသည်။

တကယ်တော့ ထိုနေရာထိုဒေသတွင် တောင်မှမြောက်သို့
ဖဲကြိုးတစ်စလိုထာဝရစီးဆင်း နေသည့် အဝါရောင်မြစ်ကလေးတစ်စင်းရှိသည်။
ထိုမြစ်ကလေးပေါ် မေးတင်ထားသည့် မြို့က လေးတစ်မြို့ရှိသည်။ ထိုမြို့ကလေးနှင့်
နယ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်ကို ထိုအခါက ပဒေသရာဇ်ခေတ် ကလို
နယ်စားပယ်စားကလေးတွေ စုဝေးစီမံအုပ်ချုပ်သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း
ကြိုးပြတ်သွား သည့် စွန်တစ်ကောင်လို မင်းအမှုတော်ထမ်းကလေးဘဝဖြင့်
ထိုနယ်ပယ်သို့ လွင့်စဉ်ရောက်ရှိသွား ခဲ့သည်။ အဲဒီ မှာ ကျွန်တော်က
အဝါရောင်မြစ်ကလေးကို ဖက်လိုက်၊ အဝါရောင်မြစ်ကလေးက
ကျွန်တော့်ကိုဖက်လိုက်။ အဝါရောင်မြစ်ကလေးနှင့်ကျွန်တော် မြွေနှစ်ကောင်လို
လုံးထွေးချစ်လို လျက်နှင့် မဝေးခဲ့ပါချေ။ အဲဒီ မှာ ကြိုးစကိုဖြည်လို့
ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် လွှတ်ချလိုက်ပုံက ရေစီးမှာရပ်မရတော့သည်အထိ။
လွတ်လပ်ပေါ့ပါးမှုဆီ လွှတ်ချလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်မှာ
စာနာတတ်သော ပုန်ကန်စိတ်ကလေးလည်း ကိန်းဝပ်နေတတ်သေးသည်။

ပြောရလျှင် မြို့ကလေး၏ အဓိကစီးပွားရေးသည် “မိရိုးဖလာ
လယ်ယာဥယျဉ်ခြံမြေထွက် ကုန်ပစ္စည်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။
သို့သော် မှောင်ခိုစီးပွားရေးမိုးသားတို့ အုံ့ဆိုင်း ညှို့မှိုင်းနေသော
ရာသီကာလဖြစ်သည်နှင့်အညီ ခေတ်ရေစီးထဲအများစုက မျောပါစီးဆင်းကြကုန် ၏
။ မြို့ကလေးကလည်း ထိုစီးပွားရေးလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် တည်ရှိသဖြင့်
အချက်အချာကျ၏ ။ အဝင်အထွက်ဖြင့်စည်ကား၏ ။ မြို့ကလေးရှိ
ဖမ်းဆီးပစ္စည်းများ၊ သိုလှောင်ထားရှိရာ ဂိုဒေါင်ကြီး တွင် အဖိုးတန်ပစ္စည်းမျိုးစုံဖြင့်
ဗောင်လန်လျက်ရှိသည်။ ထိုဂိုဒေါင်ကြီးနည်းတူ မြို့ကလေးရှိ မြို့စား အပါအဝင်
နယ်စား၊ ပယ်စားများသည်လည်း အသီးသီးအသက ကြွယ်ဝပြည့်လျှံလာကြသည်။

သူတို့ခါးမှာ ကျည်ဆန်ခါးပတ်တွေ ခြောက်လုံးပြူးတွေနှင့် တချို့ဆို ကာဘိုင်တွေ၊ ရိုင်ဖယ်တွေ တလွယ်လွယ်နှင့်။ ဆိုင်ကယ်တွေ၊ ကားတွေတင်္ဂီနှင့်။ ငွေမရှား ဆီမရှား။ သွားချင်ရာသွား လာချင် ရာလာ။ တံခါးမရှိ ဓားမရှိ။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားလှပါဘိသည်။

ဂိုဒေါင်ကြီးထဲပစ္စည်းတွေနည်းပါးလာပြီဆိုလျှင် အလွယ်လေး။ အဝါရောင်မြစ်ကလေး အတိုင်း စုန်ဆင်းလာသည့် သင်္ဘောတစ်စီးစီးပေါ် တက်ရောက်ရှာဖွေသိမ်းဆည်းလိုက်ရုံသာ။ နောက်တစ်နည်းကား နံနက်စောစောစီးစီးတွင်ပဲ၊ ပွဲချိတ်စက်လှေတစ်စင်းဖြင့် မြစ်ကလေးအတိုင်း စုန်ဆင်းသွားကြသည်။ နယ်စားကလေးနှင့် သူ၏ ငယ်ကျွန်တပည့်တပန်းများ။ လက်နက်အစုံ အလင်၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်အစုံအလင်နှင့်။ အလင်းကွယ်ပျောက် အမှောင်ရောက်၍ မိုးကြီးစုပ် စုပ်ချုပ်ကာမှ စက်သံညက်ညက်ဖြင့် ခုတ်မောင်းဝင်လာသည့် မော်တော်ဘုတ်တစ်စင်းနှစ်စင်းဖြင့် သူတို့မြို့ကလေးထဲ ပြန်ဝင်လာကြသည်။ ဖမ်းဆီးမှောင်ခိုပစ္စည်းမျိုးစုံတွေ တနင့်တပိုးဖြင့်၊ သူတို့ အချိတ်အဆက် ကားကြီးကားငယ်အသွယ်သွယ်ဖြင့် ပစ္စည်းတွေကို တစ်ညလုံး အခေါက်ခေါက် အခါခါ သယ်ဆောင်ကြသည်။ ဂိုဒေါင်သို့ ဘယ်နှစ်စီးရောက်၍ လမ်းမှာ ဘယ်နှစ်စီးပျောက်သွား တာမည်သူသိနိုင်ပါအံ့နည်း။ သိခွင့်လည်းမရှိပါချေ။ ဤသို့သော ပွဲတော်ညများဖြင့် နယ်စားပယ်စား တွေ ကြီးပွားချမ်းသာလာကြတာ တကယ်တော့ မဆန်းလှပါချေ။

ဆန်းတာက ထိုဖမ်းဆီးပစ္စည်းတွေကို ခွဲခြမ်းရောင်းချပုံဖြစ်သည်။

ချိန်ညနေဆိုလျှင် နယ်စားကလေး ရီဝေချိန်။

ယမကာဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာဖြစ်နိုင်သလို၊ ရောက်လေရာ တစ်နေရာရာတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ နယ်စားကလေးရောက်လေရာမှာ ပစ္စည်း လျှောက်သူ၊ တောင်းခံသူတွေ တရုန်းရုန်းနှင့် ရောက်ရှိလာတတ်ကြသည်။ နယ်စားလေးကလည်း သောက်ရင်းစားရင်း အခစားရောက်လာကြသူတွေကို မဟာကရုဏာဖြင့်

ပေးချင်ရာပေးသည်၊ ရေးချင်ရာရေးသည်။ စက္ကူမရှိလျှင်
တွေ့ကရာစာရွက်အစုတ်အပြတ်နှင့်ဖြစ်စေ ကောက်ရေးပေး သည်။ ဒီတော့
ရွှေဖြစ်ဖို့မခက်၊ ငွေဖြစ်ဖို့မခက်၊ နယ်စားလေးကလည်း ရီဝေလာလေ ရက်ရောလေ
လေဆိုတော့ ဘာပြောကောင်းမလဲ။ သူ့မိဘဘိုးဘွားပိုင်ပစ္စည်းတွေလို
သဘောထားကာ သူနှင့် အလွမ်းသင့် အကြောတည့်သူတွေကို နေ့စဉ်အလှူဒါနကြီး
ပေးနေလေတော့ နယ်စားကလေး လောက်စိတ်နှလုံးကောင်းသူ
သဘောမနောကောင်းသူ ရှိပါလေဦးမလား။ မောင်မင်းကြီးသား ကျန်းမာပါစေ၊
ချမ်းသာပါစေ၊ သက်တော်ရာကျော်ရှည်ပါစေပေါ့။

မောင်မင်းကြီးသားကလည်း ပေးသည့်ဆုနှင့် ပြည့်စုံစွာ ကျန်းမာပကတိ
ချမ်းသာစွာရှိပါတိ သည်။ ကောင်းဘွိုင်လို ဝတ်စားလေ့ရှိသော
ဘောင်းဘီဘေးအိတ်နှစ်ဖက်ရော၊ နောက်အိတ်နှစ် ဖက်ပါ ငါးရာတန်အသစ်တွေ
အထပ်လိုက်အုပ်လိုက်ထည့်ထားပြီး ပေးချင်ရာပေး၊ ကျွေးချင်ရာ ကျွေးဆိုတော့
နာမည်မွှေးလိုက် လူချစ်လူခင်ပေါလိုက်ပုံများမှာ အံ့ဖွယ်တစ်ပါးပင်ဖြစ်သည်။

စစ်ကြောင်းကြီးငါးကြောင်းဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်မှ
နယ်စားလေး၏ တိုင်းခန်းလှည့် လည်ပုံကလေးကလည်း
စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှပါသည်။ နောက်တော်ပါးမှနေ၍ ဆိုင်ရာဆိုင် ရာ
ဌာနအသီးသီးမှ အမှုတော်ထမ်း အရာတော်ထမ်းတွေ အစုံအလင်
ပါဝင်လိုက်ပါရသည်။ ခရီး စဉ်က တစ်ပတ်ဆယ်ရက်၊ တစ်ခါတလေ
လဝက်ခန့်ပင်ကြာတတ်သဖြင့် စားစရာအစုံအလင် သောက်စရာတစ်ပုံတစ်ပင်
သယ်ဆောင်သွားကြရသည်။ ဘီယာ၊ ယမကာသေတ္တာလိုက်၊ စီးကရက်တွေ
အတောင့်လိုက် ကာတွန်းလိုက်၊ ရောက်လေရာမှာ သောက်သောက်စားစား ရွှေ
မင်းသား၊ အဖူးမြော်ခစားရောက်သူ လူထူလာလျှင် အိတ်စပို့ဒူးယားတွေ
ဘူးလိုက်ပစ်ပေါက်ပေးဝေ နေပုံများ ဝေဿန္တရာပင်လက်ဖျားခါလောက်သည်။

ဒီလိုခရီးစဉ်တွေမှာ အရေးအပါဆုံး ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်မှာ

စီးတော်ဆိုင်ကယ်ဖြစ် သည်။ မိုးရာသီခရီးစဉ်တွေဆို ပိုဆိုးတော့သည်။
နယ်စားမင်းသားလေးသွားလေရာ ခရီးစဉ် တစ်လျှောက် ရောက်လေရာ
ရွာနေပုဒ်လေးမှာ ရှိုးထုတ်စီးဖို့အရေး ဆိုင်ကယ်ကို သယ်ယူဆောင်
ကြဉ်းသွားရခြင်းဖြစ်သည်။ အဲဒီ ခေတ်က ဆိုင်ကယ်ရှားသေးရာ ဧရာမအကြီးစား
ဟဲဗီးဘီအက်စ် အေ ဆိုင်ကယ်ကြီးကို ဝါးပိုးဝါးဖြင့် ခိုင်ခိုင်ချည်၊ အရှေ့အနောက်
လူလေးငါးဆယ်ယောက်ဖြင့်ထမ်း ရွံ့ဗွက်နင်းကြမ်းထဲ ယိုင်တိယိုင်တိုင်
သယ်ယူရတာ မျိုးဖြစ်သည်။ ရွာလေးတစ်ရွာရောက်လျှင်တော့ သူကြီးကို
ဆိုင်ကယ်ပေါ်တင်ကာ နယ်စားလေး ဖုတ်ချက်ဖုတ်ချက်နှင့် စတိုင်ထုတ်တော့သည်။
ဆိုင်ကယ်ကိုပင် အရှင်လတ်လတ်မမြင်ဖူးရှာကြသော အင်္ကျီဗလာ၊
ဖိနပ်မပါကျေးလက်ပြည်သူ တွေကား တအံ့တဩပါးစပ်အဟောင်းသားနှင့် လူလား၊
နတ်လား၊ နဂါးလားပေါ့။ ထိုသို့ဖြင့် တစ်ရွာဝင်တစ်ရွာထွက်နှင့်
စီးတော်ဆိုင်ကယ်ကြီးသည် ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လူပေါင်းမြောက်မြား စွာ၏
ပခုံးပေါ် အရသာရှိရှိ ခွစီးသွားခဲ့လေသည်။

*

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ...

အဝါရောင်မြစ်ကလေးနံဘေးမှာ ဖော်ကွာဝေး၊

ပဆစ်ပိုင်းထဲအပယ်ခံရသောကြောင့် တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ အုံ့ဆိုင်းခဲ့ရသည်။

ညအသင်္ချေမှာ တိမ်တွေကိုခေါင်းအုံးလို့၊ စကားလုံးတွေနှင့် ကဗျာရေး
ကြယ်တွေနာမည်လှမ်းမေးသည်။ အိပ်မရသော နေ့ညတွေမှာ ဆေးလိပ်တိုတွေလို
ပက်လက်။ ဘယ်လိုဆက်လက်အသက်ရှင်မလဲ။ ကြယ်တွေကို ရေတွက်ရင်း
ဆံပင်တွေသာ ရှည်လာခဲ့သည်။

မြို့ကလေးနှင့်ကျွန်တော်ကား ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်း။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်က ခေါင်းနည်းနည်းမာသည်။ တက္ကသီလာမှ အဋ္ဌာရသပညာရပ် တွေ တတ်မြောက်ခဲ့ရုံမက ကဗျာလင်္ကာအရာမှာပါ စာဆိုတော်ဘွဲ့ဖြင့် နာမည်ရထားသူမို့ နယ်စား လေးက ချီးမြှောက်စားလိုတာအမှန်။ ခဗယယ ရိုက်ချိုးပျပ်ဝပ်စွာ အလိုက်သင့် အလျားသင့် ခိုင်ခံ့စားလိုက်ရုံဖြင့်အားလုံး အဆင်ပြေသွားမှာ ဧကန်မလွဲဆိုတာ ကျွန်တော်သိသည်။ သို့သော် ခေါင်းမာသော အငုပ်စိတ်က ဘယ်လိုမှလက်မခံ၍ ကျွန်တော်တို့ဆက်ဆံရေးမပြေချောခဲ့ပါချေ။ နောက်တစ်ကြောင်းက သူ့အရှိန်အဝါဖြင့် ရွှေဖြစ်၊ ငွေဖြစ်နေသောကာလတွင် ကျွန်တော်က ဘာတစ်ခုမျှ တပ်မက်လိုစိတ်ကင်းစွာ မျက်နှာချိုသွေး လက်ဖြန့်တောင်းခံခြင်း အလျဉ်းမရှိခဲ့တာ လည်းပါမည်။ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေသူဆိုတော့ . . . သင်းကဘာကောင်လဲ၊ အများမိုးခါးရေ သောက်နေကြချိန်မှာ ဘဇာကြောင့် လျှာပေါ်မြက်အပေါက်ခံ၍ ငါကိုယ်တော်ရှင်မြတ်ကို အခစား မဝင် ဦးမခိုက်ရသနည်း။ ဖီလာဆန့်ကျင်၊ ပုန်ကန်ခြားနားချင်လို့လားဟူသော သံသယမျက်စိဖြင့် ထာဝစဉ် အကြည့်ခံရလေသည်။

ပြောရလျှင် ကျွန်တော်သည် ထုံအနေသော ဗုံတစ်လုံးမဟုတ်သလို မွေးမြူရေးငါးတစ် ကောင်ဘဝလည်း အရောက်မခံလိုပါ။ ရောယောင် နောက်လိုက်အမြောက်ကြိုက်တစ်ယောက် လည်း မဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အစာကျွေးနည်းကိုလည်းသိပါသည်။ အဆိပ်ဖြေနည်းကိုလည်း သိပါသည်။ မြေကြီးပေါ် ဘယ်လိုမတ်တပ်ရပ်ရမည်ကိုလည်း ကောင်းကောင်းကြီးသိပါသည်။ မိမိ အမှန်တရား၊ မိမိစိတ်ရားဖြင့် ဆားခပ်၍ စားခဲ့သော အဲဒီ မှာ ကမ္ဘာကြီးပြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် လည်း ပြားခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ကာလီဒါသလျှောက်တင်ပြီးသည့်အခါ . . .

ဘုရင်မင်းမြတ်က “ကဝိမြတ်ကာလီဒါသ၊ သင်၏

စကားသည်ကောင်းမြတ်လှပေ၏။ သို့ရာတွင် ငါ၏ နိုင်ငံတော်၌ ငါ့ကိုယ်တော်တိုင် မသိနိုင်သော မတရားမှုများ၊ အာဏာရှိသူက အာဏာမဲ့သူအား နှိပ်စက်ကလူပြုမှုများ၊ အားရှိသူက အားနဲ့သူအား အနိုင်ကျင့်မှုများ ရှိကောင်းရှိ ပေလိမ့်မည်။ အချို့သူတို့သည် ငါ၏ ထံမှောက်သို့ လာရောက်၍ မတိုင်ခံသဖြင့် အဖိနှိပ်ခံကြရပြီး အချို့သူများသည် လာရောက်တိုင်ရဲသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာမင်းမှုထမ်းတို့၏ ဆိုးသွမ်းညစ်ပတ်မှု ကြောင့် တံခါးမှူးထံမှ အခွင့်မရ၍ ငါထံမှောက်သို့ မရောက်နိုင်ခြင်းများ ရှိကောင်းရှိပေလိမ့်မည်။ ထိုကိစ္စကို မည်သို့စီမံရလျှင် ကောင်းမည်နည်း” ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ကာလီဒါသက . . .

“အရှင်မင်းကြီး ဓာရာနဂရမြို့၏ အပြင်ဘက်တစ်နေရာတွင်

ခေါင်းလောင်းကြီးတစ်ခုကို ချိတ်ဆွဲပြီး ပြည်သူ့ဟစ်တိုင်အဖြစ် ထားတော်မူပါ။ အရှင်မင်းမြတ်၏ နန်းတော်တွင်လည်း ခေါင်း လောင်းတစ်ခုကို ချိတ်ဆွဲထားပါ။ ထို့နောက် ခေါင်းလောင်းနှစ်လုံးကို ကြိုးတစ်ခုနှင့်ဆက်သွယ် ထားပါ။ မည်သူမဆိုမိမိ၏ အခက်အခဲများကိုလည်းကောင်း၊ မကျေနပ်မှုများကိုလည်းကောင်း ဘုရင်မင်းမြတ်အား တိုင်ကြားလိုလျှင် ထိုခေါင်းလောင်းကြီးကိုဆွဲ၍ တီးပေးစေခြင်းဖြင့် အရှင်မင်း မြတ်သိနိုင်ပါသည်။ သို့အားဖြင့် ပြည်ရွာငြိမ်းချမ်းသာယာခြင်းနှင့်စည်ပင်ပြန့်ပွားမှုကို အရှင်မင်းမြတ် မပြတ်သိရှိပြီး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်တင်လေ၏။

ကျွန်တော်သည် . . .

အဆိုပါ ကာလီဒါသ၏ လျှောက်ထုံးကိုဖတ်ရင်း တစ်ခါက တစ်ဘဝမှာ

ရာသီဥတုက ရာသီဥတုကိုဖြားယောင်း၊ အတော်ကြီးရွဲ့စောင်းနေသော နှုတ်ခမ်းများ၊

စိုသောမိုးအောက် ဟိုတစ် စ သည်တစ်စ ကျပျောက်ခဲ့သော ဘဝများ၊ အခုအခံမဲ့
မျက်နှာထဲပစ်သွင်းနေကြသော လောကဓံ လက်သီးချက်များ၊ အမဲလိုက်သလို
တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ဆုတ်ဖြဖို့ချောင်းနေကြသော မျက်လုံးများ၊
လိမ့်နေသော ပိုက်ဆံနောက် အပြေးလိုက်ကောက်နေကြသော မျက်ရည်ပေါက်
ကြီးငယ်များနှင့်အတူ မိတ်ကပ်ကောင်းကောင်းဖြင့် ဖောင်းကားနေသော
ပေါင်မုန့်မျက်နှာများကို ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်စွာ မြင်ယောင်နေမိလေသည်။ ထို့အတူ
ဓာရာနဂရမြို့ပြင်က ကာလီဒါသ ခေါင်းလောင်းသံအချို့ချို့ကိုလည်း
ကြားယောင်နေမိပါသည်။

နှင်းမြူတို့ ပါးပါးဝေ့ဝေ့ လွင့်ဝဲလျက်သော
ဆောင်းမနက်ခင်းတစ်ခုမှာပဲဖြစ်သည်။

*

ရေနည်းငါးနေကြာပန်းများ

ရနံ့သစ်မဝှဇင်း၊ ၂၀၁၀၊ ဖေဖော်ဝါရီလ။

“ လူငယ်တွေ ကြယ်ခူးဖို့ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့
စက်သံပြင်းကြ၊ ကံကြမ္မာကို
လက်ကိုင်ဖုန်းထဲထည့်ကြ၊
မနက်ဖြန်ကို တောင်ကုန်းပေါ်တွန်းတင်ဖို့
ရွှေအိပ်မက်စစ်စစ်ကို
ဝက်ဘ်ဆိုက်အသစ်နဲ့ချိတ်ဆက်ကြ၊

ထိုင်နေလို့တော့

ဘာမှဖြစ်မလာဘူး၊ အမှန်တရားကိုမြတ်နိုးကြ။

မတရားတဲ့နည်းနဲ့ ရရှိလာမယ့်

ဘယ်အရိပ် အဝါသကိုမှ

အေးမြလိုက်တာဆိုပြီးတော့

ခိုလှုံနားစက်ဖို့ မကြိုးစားပါနဲ့ ”

နေသာသော်လည်း နှင်းမပျောက်သည့် နံနက်ခင်းတစ်ခုမှာပဲဖြစ်သည်။

၁၃၇၁ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့် အမေနေ့။ ၂၀၀၉ နှုတ်ဆက်နှင်းတို့ဖြင့် ဝေနေသော ဒီဇင်ဘာ ၃၀ရက်။ ထိုနံနက်ခင်း၌ ပို၍ မြင့်သော ကောင်းကင်တစ်ခုမှ နှင်းတို့သည် နင့်နင့်သဲသဲ ရွဲ့ရွဲ့စိုစို ငိုနေ ကြလိမ့်မည်ထင်ပါသည်။ နှင်းတို့သည် ကောင်းကင်ကိုချစ်သလို ကျွန်တော်တို့လူသားအားလုံး၏ နှလုံးသားသည်လည်း အမေကိုချစ်တတ်ကြသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော့်ရင်ထဲ လွမ်းပွင့်ကြွေကြွေ

တဖွေဖွေနှင့်အမေ့ကိုသတိရသောအားဖြင့် လွမ်းမျက် ရည်သီသီဝေရုံမက ယိုဖိတ်အန်ကျ တားမရသည့်အထိ ကြွေသွားခဲ့ပါပကော ပြောမယုံ ကြုံမှသိ ဆိုသလိုပါပဲ။

ဪ... မတ္တရာမှာ ဝေသောနှင်း။ ရွှေပရဟိတ ဂေဟာမှာ
စွေသောနှင်းကား စွမ်းအား ပြင်းလှပါသည်။

ရေနည်းငါးလေးဆိုတာနဲ့ သေချာပေါက် ဗျိုင်းသုတ်ခံရတော့မှာလား။

ရေမရှိပေမယ့် ရွှေရှိပါတယ် . . .

အဲသလိုယုံကြည်ခံယူမှုတွေဖြင့်

ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနှင်းကလေးများနှင့်တူသော လူငယ်လူရွယ် တစ်စုသည် ကျွန်တော်တို့၏ လှပသောတိုင်းပြည်တွင် လှပစွာ အမှန်တကယ်တည်ရှိပါသည်။ အိကွေတာရပ်ဝန်းဒေသ၏ မြို့မတ္တရာမှပါပဲ။ သာယာသောခေါင်းလောင်းသံတွေနဲ့ တောက်ပ။ အေးမြတဲ့ ပဋိရူပအရိပ်အာဝါသလေးတစ်ခုဆိုလျှင် ပို၍ တိကျဖွယ်ရှိသည်။

သူတို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်သောလက်များဖြင့် ရွှေပရဟိတ ဂေဟာလေးတစ်ခုကို ထူထောင်သည်။ ရေနည်းငါးလေးများဟူသော အန္တရာတညာကိုခံယူသည်။ လောကဓံ၏ နေပူပူ အောက်တွန့်လိမ်ခန်းခြောက်နေသော အားငယ်သနားဖွယ် ရေနည်းငါးကလေးများကို စာနာသော နှလုံးသားဖြင့် ဖေးကူဆယ်ယူကာ ညာဘက်လက်ဖြင့် သောကရိဒေဝ မျက်ရည်များကို သုတ်ပေး လျက်၊ ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ပညာဒါနဟူသော ရိက္ခာတွေကို နွေးနွေးဝေဝေပေးလှူလျက်ရှိသည်။

အခုမှ ဗြုန်းစားကြီး ကောက်ကာငင်ကာ၊

ခါတော်မီပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါ။ လွန်ခဲ့ သော ၁၉၉၈၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်ကတည်းကပင်ဤရွှေပရဟိတအပင်လေးကို မြေစမ်းခရမ်း ပျိုးကာ ပေါင်းသင်ရေလောင်းခဲ့ကြသည်။ အခက်အခဲ နွယ်မြက်ပေါင်းပင်များကို ခိုင်ကျည်သော ဇွဲ လက်များဖြင့် ဖယ်ရှားခဲ့ရကြရင်း အခုဆိုလျှင် ၁၂ နှစ်ကာလသို့ ချည်းနင်းဝင်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

သူတို့သည် ငွေအသပြာအားဖြင့် ကြွယ်ပိုး၊ ကြွယ်ဝ

ဇောတိကများမဟုတ်စေကာမူ စေတနာ သဒ္ဓါအလှတို့ဖြင့်

ပြည့်စုံထုံရှုကြသူများဖြစ်သည်။ ဆိုရပါလျှင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာအရာတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးကြသူများမဟုတ်ကြပါ။
အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ထည့်ဝင်သယ်ပိုးမှုကိုမျှ လက်မခံဘဲ၊
ကိုယ့်အင်ကိုယ့်အားကလေးဖြင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် လုပ်ဆောင် ကြခြင်းသာဖြစ်သည်။
ကိုယ့်အင်ကိုယ့်အားဖြင့်ဆိုတော့ စိတ်ရှိလက်ရှိ လွတ်လပ်ပေါ့ပါးစွာ
အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်းသည်။ ဘယ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ မျက်နှာကိုမျှ
ကြည့်နေစရာ ငဲ့ညှာထောက်ထားနေစရာမလို။ လူငယ်တွေပီပီ ယုံကြည်စွာ
လုပ်ဆောင်မှုတို့အပေါ် သံသယမျက် ဝန်းလေးတစ်ဝှေ့ဖြင့်ပင် အကြည့်မခံနိုင်ကြ။
အရေခွံပါးလျလွန်းတာလည်းဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာရှိသည်။ စွတ်စွတ်ရွတ်ရွတ်
လုပ်တတ်သော လူငယ်တို့၏ သဘာဝဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ အခါလွန်မိုး တွေက
စွေဖို့ရွာဖို့ ကလေးကိုပင် ချင့်ချိန်ဆင်ခြင်တွေဝေနေတတ်သေးသည် မဟုတ်လား။

သို့ဖြင့် ရေနည်းငါးလေးများသည် စိန်ခေါ်ခြင်းတွေကို စိန်ခေါ်ရင်း
ရွှေပရဟိတ ပညာဒါန သင်တန်း၏ ဆယ့်နှစ်နှစ်မြောက်လှမ်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်။
အောင်ဆုရှင် ၁၀၀၀ ကျော် ၁၂၀၀ ခန့်၊ မွေးထုတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တချို့ဆိုလျှင်
ဆယ်တန်းလွန်မြောက်၊ တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြ၊ ဘွဲ့ရခဲ့ ကြ၊
အလုပ်အကိုင်တွေရခဲ့ကြ၊ လူတစ်လုံးသူတစ်လုံး ဖြစ်ခဲ့ကြ။ အချို့ကား၊
မိမိကိုမွေးဖွားသန့်စင် ပေးလိုက်သော ဤအမိရွှေပရဟိတတွင်ပင်
လမ်းပြမှူးဆရာဘဝဖြင့် တစ်ကြော့ပြန်၊ ပြန်လည်ပခုံး ထမ်း တာဝန်ယူခဲ့ကြ။
လှလိုက်တဲ့လုပ်ရပ်တွေ။ တပည့်မရှား၊ တစ်ပြားမရှိ၊ ပီတိကိုစား အားရှိနေ ကြပုံများ။
လှသောပန်းချီကားတစ်ချပ်သည် ကျွန်တော်မျက်စိထဲ ခုန်ဝင်လာသည့်အလား။

*

ကျွန်တော်တို့ရောက်သွားတော့

ရွှေပရဟိတပညာ့ရိပ်သာစခန်းတည်ရှိရာ ရွှေသိမ်တော် အရှေ့ကျောင်းထဲတွင် လူငယ်လူရွယ်များ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ မြို့ခံဧည့်ပရိတ်သတ်များ ဖြင့် ဆုပ်ဆုပ်ခဲခဲ။ သူတို့လက်တွေ့ထဲ ရွှေပရဟိတဂေဟာ၏ အမေနေ့ ရွှေသား ရွှေသမီးများ သို့မဟုတ် ရေနည်းငါးလေးများ ရေစပ်သီကုံးထားသည့် ကဗျာ၊ စာစီစာကုံးလက်ကမ်းစာစောင်တွေ ကိုယ်စီကိုယ်ငှဖြင့်။ သူတို့ကတော့ ရွှေသားရွှေသမီးတို့ဖော်စပ်သော ကဗျာဆေးစွမ်းကောင်းများ၊ စာစီစာကုံးဆေးစွမ်းကောင်းများဟု ညွှန်းဆိုထားတာ တွေ့ရ၏ ။

ကမ္ဘာကျော်ပန်းချီဆရာမိုးနေ၏ ပန်းရောင်နှင်းနှင့် ဗန်ဂိုး၏ နေကြာက ကင်းဗတ်စပေါ်မှာ ပွင့်သည်။ ဂေါ်ဂင်၏ အဝါနှင့် ဟောဒီရေနည်းငါး နေကြာတွေက ပညာရှိရာ၊ နေရှိရာဘက်မျက်နှာ လှည့်၊ ဝင်းမှည့်သောအားမာန်အလင်းတွေနှင့် မနက်ခင်း၏ အဖြူရောင်လေညင်းမှာပွင့်ကြသည်။ ရဲရင့်တက်ကြွရနံ့တွေဖြင့် ထုံလွင့်တင့်တယ်ခမ်းနားပါပေရဲ့။

ပြီးတော့ . . . စာရေးဆရာများကိုဖိတ်ခေါ်၍ စာပေအသိပညာများရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဟောပြောစေသည်။ ဒီနှစ်အဖို့တော့ သူငယ်ချင်းမြေလတ်မောင်မြင့်သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို တာဝန် အပ်နှင်းသဖြင့် ကျွန်တော်တို့တက်ရောက် ဟောပြောခဲ့ရသည်။

အလှည့်ကျတော့ မနွဲ့စတမ်းပေါ့။

ကျွန်တော့်အာရုံထဲသို့ ဖတ်ခဲ့ဖူးသော ကဗျာတစ်ပုဒ်က ပျံသန်းခုန်ဝင်လာသည်။ တိုင်ထပ် မှာ မီးနီလေးထွန်းညှိလိုက်လို့၊ မျက်ရည်တွေ ခမ်းခြောက်သွားရင်ကောင်းမယ်၊ ကောင်းကင်ရဲ့ မြေကြီးရောင်တဲတွေထဲ သောကတွေလေငြိမ်နိုင်ပါ့မလား၊ ခြေထောက်များ ရှေ့ဆက်တက်ဖို့ ဖိနပ် တွေတပ်ဆင်ပေးရဦးမှာ၊ မိုးရွာရင် ဘယ်အရိပ်အောက် ဝင်ခိုရမလဲ။ ရေနည်းငါးကလေးများ ဆိုသောကဗျာဆရာ ကျော်သက်လွင်၏ ကဗျာကလေးဖြင့် ပဏာမနိဒါန်းသွယ်ဆင်ကာ “လူငယ်၊ ပရဟိတနှင့်ပညာ”ကို ကျယ်ကျယ်လွင့်လွင့်

ဖွင့်ဆိုပြောကြားမိသည်။

လောကတွင် လူအမျိုးမျိုးရှိရာ၊ တချို့က

မိမိတို့လုပ်ဆောင်တည်ဆောက်မှုမှန်သမျှကို ကမ်းသဘောဆောင်ကာ အတ္တဆီသို့ ဦးတည်သည်။ အချို့က မိမိတို့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုမှန်သမျှကို ဖောင်သဘောဆောင်ကာ ပရဟိတဆီသို့ ဦးတည်သည်။ ဘဝတွင် အပေးအယူရှိရာ တဒင်္ဂဘဝတာဝယ်၊ အတ္တအတွက် လောဘလက်ဖြင့် ယက်သဲ့ဆယ်ယူခဲ့ပေါင်း များလေပြီ။ ပရအရေး၊ အလှသွေးကာ၊ မွေးရနံ့ကြူ၊ စိတ်ဖြူဖြူနှင့် ပေးလှူခဲ့တာရှိပါစေ။ ဘဝ၏ လမ်းဆုံးအန္တိမနိဂုံးမှာတော့ ရှာခဲ့ဖွေခဲ့ ရယူခဲ့သမျှ၊ ထားခဲ့ရမှာ ဧကန်ပါတည့်။ သန့်သန့်လေးနှင့် ဖေးဖေးကူကူ ပေးလှူခဲ့သမျှတို့သည်သာ မိမိနှင့်အတူတကွ ယူသွားရမှာ ရတနာမို့၊ ခဏတာတွေ့ ဘဝလေးမှာ၊ ပေးဖို့လာသူဖြစ်သင့်သလား၊ ယူဖို့လာသူဖြစ်သင့်သလား၊ စဉ်းစားကြဖို့ကောင်းသည့် အကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြသည်။

နရသီဟပတေ့မင်း တစ်ကြိမ်ပွဲတော်တည်သည့် ဟင်းခွက်သုံးရာကို ဘဝနိဂုံးမှာ ယူဆောင် သွားနိုင်ခဲ့ပါသလား။ အီမယ်ဒါမားကို့စ်လည်း သူတပ်မက်လှစွာသော လေဒီရှူးအရံ ၂၇၀၀ ကို ဘဝ ၏ နောက်ဆုံးခရီးမှာ ယူဆောင်သွားနိုင်ခဲ့ပါသလား။ ရုပ်အင်္ကျီတစ်ထည်ကို တစ်ခါသာ ဝတ်သော ချောင်ချက်စကူးလည်း သူ့ရှုပ်အင်္ကျီနှစ်သောင်းသုံးသောင်းကို တမလွန်သို့ ယူဆောင်သွားနိုင်ခဲ့ပါ သလား။ ထို့အတူ အစမန်ဘုရင်ကြီးလည်း သူချစ်မြတ်နိုးလှစွာသော ကိုယ်လုပ်တော်သုံးထောင်ကို ထားခဲ့ရ။ နိုင်ဇမ်ဇော်ဘွားကြီးလည်း ပူပိုင်ဆိုင်သည့် ရာပေါင်းများစွာသော ကားလှလှတွေကို ထားခဲ့ရ။ ပြင်သစ်ဘုရင်လူဝီ ၁၄လည်း ထိုခေတ်ကာလဖရန့် ၁၄ သန်းတန် စိန်စီ အင်္ကျီကိုလည်း ထားခဲ့ရတာ ပဲဖြစ်သည်။ ဘယ်အရာမှာမဆို ပိုသူက လိုသူတွေကို မွန်မြတ်သော စိတ်စေတနာဖြင့် မျှဝေကြလျှင် မကောင်းပေဘူးလား။

ဒီကြားထဲ တာဝန်ယူချိန်ပြီးဆုံးတော့ စင်ကြယ်သောလက်တစ်စုံဖြင့်

ပြန်လာသူ အမေရိကန် သမ္မတကြီး ဂျက်ဖာဆင်လိုလူမျိုး၊ စာအုပ်သေတ္တာနှစ်လုံးဖြင့် သမ္မတအိမ်ဖြူတော်မှ ဆင်းလာခဲ့သူ အိန္ဒိယသမ္မတကြီး အဗ္ဗဒူကလမ်လိုလူမျိုး၊ ဘဝ၏ နောက်ဆုံးတစ်ဝိုက်စာအထိ မိမိ ကိုယ်ကို လောကအကျိုး၊ ပရအကျိုးထဲ ထိုးနှစ်သယ်ပိုးခဲ့သူ ဒေါက်တာ အက်ဗာရွိုက်ဇာ၊ ကရုဏာ ကယ်တင်ရှင် မာသာထရီဇာ၊ စေတနာရှင် ဘီးလ်ဂိတ်၊ One Foundation တည်ထောင်သူ ကွန်ဖူး မင်းသားဂျက်လီ၊ အင်ဂျင်နီယာဂျီလီ၊ ချေးငွေဗားဗား၊ နယ်လ်ဆင်မင်ဒဲလား . . . စသည်ဖြင့် မြင့်မြတ်သောနှလုံးသားဖြင့် လောကကို အလှဆင်သူတွေရှိသည်။

ကျွန်တော်တို့ပြည်မှာလည်း အများကြီး။ မိမိငွေ၊ မိမိလုပ်အားဖြင့် ရွှေမန္တလေးတစ်ခွင် သစ်ပင်စိုက်ခဲ့သူ ဦးငွေ၊ အိုသူ တို့အရေးဖေးမခဲ့သူ ဘွားဦးဇွန်း၊ ကွယ်လွန်သူတို့အတွက် ကရုဏာ ဖြင့် ကူညီမှုပေးဆက်ခဲ့သူ မင်းသား ကျော်သူနှင့် နာရေးကူညီမှုအသင်းအဖွဲ့များ၊ မိဘမဲ့ဘုန်းတော် ကြီး ပညာသင်ကျောင်းများ၊ နောက်ဆုံး မတ္တရာရေနည်းငါးကလေးများ ရွှေပရဟိတဒါနပြုသူများ . . . စသည်ဖြင့် များလှစွာ ရှိပါ၏ ။

Duke တက္ကသိုလ်မှ ပညာရှင်ကြီး Greg Dees ကတော့ ပရဟိတကို “ကျွန်တော်တို့ အားလုံး နေထိုင်ကြတဲ့ ကမ္ဘာကြီးတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ငွေကြေး၊ အချိန်၊ လူမှုရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ ကျွမ်းကျင်သူများကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းနဲ့ အသုံးချခြင်း”ဟု အကောင်းဆုံး အနက် ပြန်ခဲ့လေသည်။

တရုတ်ပညာရှိကြီး ကွမ်ဇု (ဘီစီ ၄-၃ ရာစု)က “တကယ်လို့ ၁၀ နှစ်အတွက် စဉ်းစားရင် တော့ အပင်စိုက်ပါ။ နှစ် ၁၀၀ အတွက် စဉ်းစားရင်တော့ လူတွေကို ပညာပေးပါ”ဟု မီးအိမ်မြှောက် ပြခဲ့ဖူးလေသည်။

ပြီးတော့ . . . ညံ့နေလို့မရ၊ ညာနေလို့မရ၊ ညည်းနေလို့မရသော ညသုံးလုံးခေတ်ထဲ၊ လူသာမန်အတွက် နေရာမရှိ၊ ပညာရှိကို အစွမ်းကုန်တူးဆွရှာဖွေကြ၊ ဦးနှောက်ခါးတောင်းကျိုက် ကြ၊ ဘုရားသခင်က

သစ်သီးတွေကိုသာပေးတာ၊ ခွဲပြီးသားမဟုတ်ဘူး၊ စာဖတ်သောလူမျိုးသည်
တိုးတက်ကြ၍ တိုးတက်သော လူမျိုးသည် စာဖတ်ကြတာမို့ စာဖတ်ကြ၊
အိုင်ဒီယာအုံးမလွဲကြစေနဲ့၊ လူငယ်တွေ ကြယ်ခူးဖို့ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့
စက်သံပြင်းကြ၊ ကံကြမ္မာကို လက်ကိုင်ဖုန်းထဲထည့်ကြ၊ မနက်ဖြန်ကို
တောင်ကုန်းပေါ်တွန်းတင်ဖို့ ရွှေအိပ်မက်စစ်စစ်ကို ဝက်ဘ်ဆိုက်အသစ်နဲ့ချိတ်ဆက်
ကြ၊ ထိုင်နေလို့တော့ ဘာမှဖြစ်မလာဘူး၊ အမှန်တရားကိုမြတ်နိုးကြ။
မတရားတဲ့နည်းနဲ့ပဲ ရရှိလာ မယ့် ဘယ်အရိပ်အာဝါသကိုမှ
အေးမြလိုက်တာဆိုပြီးတော့ ခိုလှုံနားစက်ဖို့ မကြိုးစားပါနဲ့၊ ထွန်းလင်းတောက်ပတဲ့
နေရောင်ခြည်အောက်မှာ ပူချင်သလောက်ပူပါစေ။ မမူနဲ့၊ ခံနိုင်ရည်ရှိ
အောင်ကြိုးစားပါ၊ ဘဝကိုဖြတ်သန်းပါ၊ ပညာရှာပါ။
ကျွန်တော်အလေးအနက်ထားကာ အားပါတရ ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

ပြီးတော့ . . . သူငယ်ချင်းမြေလတ်မောင်မြင့်သူကလည်း
“မိုးခေါင်တဲ့အမေ့ရွာက ရေနည်း ငါးတစ်ကောင် (သို့မဟုတ်)
ခရောင်းလမ်းကိုဖြတ်သန်းခြင်း”ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လူငယ်တို့ အတုယူအား ကျဖွယ်ရာ
သူ့ဘဝဖြတ်သန်းမှုတွေကို ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှာ
တစ်နံတစ်လျားဖြန့်ခင်းဟောကြားသွားခဲ့ တာအားရစရာကောင်းပါတိ။

မည်သို့ဆိုစေ . . . ကျွန်တော်တို့ ကြည်နူးပီတိဖြစ်ရပါသည်။
ကျွန်တော်ပြောချင်သည်က . . .

ရေနည်းငါးလေးများဆိုတာနဲ့ သေချာပေါက် ဗျိုင်းသုတ်ခံရမှာ
မဟုတ်တာတော့ သေချာ သည်။

ရေမရှိပေမယ့် ရွှေရှိပါတယ် . . . လို့ သူတို့ဆိုခဲ့မဟုတ်လား။

တချို့က ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကို စွန့်ခွာပြီး ရေကြည်ရာ မြတ်နုရာသို့၊
တစ်ရွာမပြောင်း သူကောင်းမဖြစ်ထုံးကို နှလုံးမူ ကျင့်သုံးကြသည်။ တချို့က

ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကိုသာ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာဘဝသို့ရောက်အောင်
ဆွဲတင်ဆောင်နှင်းချင်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သူတို့ရင်တွင်းမှာ
ရေကြည်ရာမြက်နုရာလုပ်သူက သူရဲကောင်းလား၊ ကိုယ့်မွေးရပ်ဇာတိမြေမှာပဲ
ရေကြည်အောင် မြက်နုအောင်လုပ်သူက သူရဲကောင်းလားဆိုတာ
မေးခွန်းတွေတဖွဲဖွဲ ရွာသွန်းလျက်ရှိတာ သတိပြု မိသည်။

အပြန်လမ်းမှာတော့ . . .

ကျွန်တော့်ရင်တွင်းမှာလည်း အမေရနံတို့ဖြင့် နွေးနွေးဝေဝေ ဝင်းပသော
မွေးရပ်မြေလေ ညင်းတို့ဖြင့် တသုန်သုန် မွေးပျံ့သင်းဆွတ်လို့နေပါပေါ့။

*